

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕКОКОНЦЕПТУ ТЕХНОГЕННА ЗАГРОЗА В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДОНА ДЕЛІЛЛО “WHITE NOISE”)

У сучасній філологічній науці художній дискурс розглядають як складне багатомірне явище, що поєднує мовні, когнітивні та соціокультурні компоненти [1]. Його дослідження передбачає аналіз взаємодії тексту з ширшим культурним контекстом, у якому формуються ключові концепти.

Одним із базових понять когнітивної лінгвістики є концепт як ментальна структура, що акумулює знання та досвід людини [2; 7]. Вербалізація концепту в художньому тексті відбувається через систему мовних засобів, які формують його семантичне та емоційне наповнення.

Особливе місце у сучасному дискурсі посідає екоконцепт ТЕХНОГЕННА ЗАГРОЗА, що відображає тривожне сприйняття наслідків технічного прогресу [6]. У романі Д. ДеЛілло *White Noise* цей концепт реалізується через поєднання наукової термінології та метафоричних образів.

Наприклад: “The cloud was low and ragged. It moved like some death ship in a Norse legend” [8, с. 120]. Метафора «death ship» створює апокаліптичний образ загрози, який підсилює емоційний вплив.

В українському перекладі: «Хмара була низька й розірвана. Вона рухалася, наче корабель смерті зі скандинавської легенди» [9, с. 85]. Переклад зберігає образність, що свідчить про адекватну передачу концепту.

Лексичний рівень репрезентації включає терміни *toxic, radiation, exposure*, які формують науковий компонент концепту. Синтаксична фрагментація та короткі речення відтворюють стан тривоги та невизначеності.

Значну роль відіграє медійний дискурс:

“SIMUVAC is called in to take readings and analyze data.”

“They are calling it the Airborne Toxic Event.”

Ці конструкції імітують новинний стиль і створюють ефект інформаційного перенасичення.

З погляду перекладознавства, важливим є застосування трансформацій [4; 5]. Наприклад:

“The event has a life of its own” → «Ця подія живе власним життям».

У випадку:

“It was a black billowing cloud” → «Це була чорна хмара»

спостерігається втрата експресивності, що знижує прагматичний ефект.

Таким чином, вербалізація екоконцепту ТЕХНОГЕННА ЗАГРОЗА характеризується поєднанням раціонального та образного компонентів. Переклад загалом адекватно відтворює зміст, однак окремі трансформації впливають на інтенсивність емоційного впливу [2; 6].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бацевич Ф. С. Основи дискурсології. Львів: ПАІС, 2004. 344 с.

2. Бабелюк О. А. Вербалізація концептів у художньому дискурсі. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 464 с.
4. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London: Routledge, 2018. 392 p.
5. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. London: Routledge, 2016. 396 p.
6. Beck U. Risk Society: Towards a New Modernity. London: Sage Publications, 1992. 260 p.
7. Evans V., Green M. Cognitive Linguistics: An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
8. DeLillo D. White Noise. New York: Penguin Books, 1985. 326 p.
9. ДеЛілло Д. Білий шум / пер. з англ. В. Горбатька. Київ: Видавництво Жупанського, 2012. 352 с.